

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра китайської філології

Курсова робота з китайської філології

На тему : « : **Засоби та способи вираження емфазу в китайських онлайн ЗМІ** »

Студентки групи Кит 13-21

факультету східної і слов'янської філології денної форми навчання Освітньої програми Китайська мова і література та переклад, західноєвропейська мова
Спеціальності 035 Філологія Спеціалізації 035.065 Східні мови та літератури (переклад включно), перша китайська

Дармограй Дар'ї
Русланівни

Науковий
керівник:

викл.
Сидельнікова
Олена Анатоліївна

Національна
шкала

Кількість балів

Оцінка ЄКТС_____

Київ - 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ I. ЕМФАЗА ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.....	6
1.1. Поняття «емфази» в лінгвістиці.....	6
1.2. Засоби творення емфази в китайській мові.....	9
Висновки до першого розділу.....	10
РОЗДІЛ II. СПОСОБИ ВИРАЖЕННЯ ЕМФАЗИ В МОВІ КИТАЙСЬКИХ ЗМІ.....	11
2.1 Особливості мови китайських ЗМІ.....	12
2.2. Емфаза у мові китайських ЗМІ: способи вираження.....	15
2.2. Функції емфази в мові китайських ЗМІ.....	20
Висновки до другого розділу.....	25
ВИСНОВКИ.....	26
АНОТАЦІЯ.....	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	29

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Незважаючи на свою заангажованість та політичне віддзеркалення, мова китайських онлайн видань є цікавим джерелом для дослідженням. В першу чергу через те, що журналістика в Китаї увібрала в себе різні традиції та етичні системи, які продовжують впливати на сучасну професійну практику. Крім того, варто зазначити, що конфуціанство відіграло важливу роль у натхненні роботи та цілей китайських журналістів з кінця 1800-х років, а після Руху 4 травня 1919 року ідеологія стала фундаментальною складовою інформації.

У мові китайських ЗМІ використовується суспільно-політична лексика, а також термінологія на позначення понять політики, економіки, медицини моралі, етики, культури тощо.

Лексичним засобам медіатекстів притаманні експресія, емоційність, заклик до дії. Медіатекст активно використовує виражальні засоби, які застосовуються в художній літературі. З точки зору лексики, це використання алегорії, порівнянь, епітетів, метафор та інших образних засобів. Одним із таких засобів є й емпфаза, яка зустрічається не лише у художніх, а й у публіцистичних текстах та зумовлює актуальність даного дослідження.

Об'єктом дослідження є мова китайських Інтернет видань.

Предметом дослідження є емпфаза у мові китайських Інтернет видань.

Мета курсової роботи полягає в дослідженні засобів та способів вираження емпфази в китайських онлайн виданнях.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань:

- розглянути визначення поняття «емфаза»;
- описати засоби творення емпфази в китайській мові;
- здійснити аналіз досліджень емпфази у мовознавчих студіях;
- звернути увагу на мову китайських онлайн видань;
- проаналізувати способи вираження емпфази у мові китайських ЗМІ;
- функції емпфази в мові китайських ЗМІ.

При виконанні даного дослідження були використані такі **методи дослідження** як проблемно-тематичний, описовий, аналізу, бібліографічний.

Практична цінність роботи полягає в можливості використовувати його результати в подальших розробках проблем з дослідження стилістичних особливостей мови китайської преси, написання монографій, під час викладацької діяльності.

Структура курсової роботи: Загальний обсяг її становить 30 сторінок. Курсова робота складається зі вступу, двох розділів та підрозділів, висновків, списку використаних джерел та літератури (28 найменувань).

РОЗДІЛ I. ЕМФАЗА ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Поняття «емфази» в лінгвістиці

Поняття «емфаза» походить від античної риторики. Вчення про фігури та прийоми мови, що надають висловлюванню силу та витонченість, вперше було розроблено давньогрецькими та римськими ораторами. Цицерон у трактатах про ораторське мистецтво розвинув вчення про фігури мови, і відніс емфазу до однієї з шести «гідностей мови» (поряд із стислістю, наочністю, гіперболою, розвагою і етопеєю). [1, с. 139].

Згадка про емфазу зустрічається і в працях римського ритора Квінтіліана, де емфаза характеризується, як прийом, що дає зрозуміти більше того, ніж про що йдеться мова. Античні промовці розглядали риторичні фігури як деякі відхилення мови від природної норми, «повсякденної і простої форми», як її якісь штучні прикраси. [2, с.7].

У будь-якому тексті або промові завжди є необхідність акцентувати увагу на чомусь конкретному, що визначає саму суть повідомлення. Цієї мети можливо досягнути за допомогою емоційного забарвлення тексту, використанням емфази та емпатичних конструкцій.

Академічний тлумачний словник української мови дає наступне визначення: «емфаза» – це 1. Підсилення емоційної виразності мови зміною інтонації і застосуванням різних риторичних фігур. 2. Напруженість при вимові деяких звуків.

Лінгвістичний словник дає більш детальне пояснення: «емфаза» – це (від грец. – роз'яснення, вказівка, виразність) – виділення важливої в смисловому плані частини висловлювання (групи слів, слова або частини слова), що забезпечує експресивність мови. Емфаза досягається просодичними засобами – інтонацією, особливим емпатичним наголосом, використанням особливих емпатичних слів – підсилюючих частинок, допоміжних дієслів, займенників, синтаксичними засобами, в основному інверсією, або поєднанням всіх або частини цих засобів (Селіванова, 2006).

Не менш цікаві пояснення зустрічаються в різного роду літературних енциклопедіях, таких як Літературна енциклопедія: «емфаза»: 1. Вид тропа: вживання слова в звуженому в порівнянні зі звичайним значенні. 2. У широкому сенсі – засіб художньої виразності: схвильована, емоційна побудова мови (зокрема, ораторська та лірична).

Приєм створення емпатичної інтонації є основною характеристикою поетичної мови, менш поширений у прозі.

Такі техніки часто призначені для розпізнавання розмовної мови на слух. Отже, до засобів емпози належать інтонація, зниження та підвищення голосу, ритм мови, паузи, а також ритм, повтор, морфологія мовлення тощо. У письмовій мові наголос передається за допомогою пунктуації.

Отже, можна скласти загальне поняття, згідно з яким емпфаза – це вибір емоційно-експресивної інтонації, підкреслення; виразність, напруженість; надання думці особливої яскравості шляхом варіювання інтонаційного малюнка підвищенням або пониженням тону, підкресленням і подовженням різних фігур мови, повторенням, вживанням наказового способу чи інвертування слів незвичайного, відмінного від нейтрального порядку, а також спеціальних підсилювальних слів і конструкцій.

Явище емпози є властивим емоційно забарвленій мові не тільки в усній, але й у письмовій формі, виявляється в художньому, розмовному та публіцистичному стилях мовлення. Емпатичні структури сприймаються природно, якщо їх розміщувати поруч із нейтральними структурами.

У будь-якому разі вони вважаються не відхиленням від норми чи її порушенням, а природним явищем емоційно забарвленої мови. Емпатичні структури можуть як підкреслювати окремі члени речення, так і надавати емоційного забарвлення всьому реченню.

Крім того, емпфаза як стилістичний засіб створюється одиницями різних мовних рівнів, зокрема лексикою та словосполученнями. По-перше, фразеологічні одиниці, завдяки властивій їм образності, подвійності та

семантичній гнучкості, більш сприйнятливі до інших ознак стилістичної функції в мовленні і часто використовуються для посилення наголосу.

Цьому, зокрема, сприяє те, що всі без винятку фразеологічні одиниці є експресивними, ступінь якої визначається особливостями слів фразеологічного значення, а саме фіксованим набором іменних ознак, таких як оціночність, емоційність, і інтенсивність.

У літературознавчих словниках та енциклопедіях емфаза визначається як риторична фігура, запозичена письменником із галузі риторики, у тому числі інтонація вираження певного висловлювання, окремий компонент художнього мовлення з метою надання йому специфічної експресії. Це досягається за допомогою різноманітних стилістичних прийомів – інверсії, анафори, паралелізму, закличних, вигуків тощо [6, с. 331].

Ефект емфазі досягається шляхом лексичного відбору (узагальненого слова, що нерідко має піднесений зміст), особливої будови фраз (інверсія, апасіопеза, анафора, паралелізми, повтори, риторичні запитання, звертання, вигуки тощо).

Емфазою називають також стилістичну манеру, яка полягає в тому, що глибокий, патетичний зміст передається у формі загальних висловлювань: «Таке життя», «Треба бути людиною» та ін. [9, с. 148].

Проаналізувавши словникові статті, які дають визначення терміну емфаза, можемо зробити висновок, що вона має такі дві основні ознаки, як виразність та уточнення чи вказівка.

Кожна з цих ознак має свої засоби вираження. Виразність досягається використанням графічних засобів, просодичних засобів (інтонація, особливий емфатичний наголос, довгота звуку), синтаксичних засобів (інверсія, апасіопеза, анафора, паралелізми, повтори, риторичні запитання, звертання, риторичні вигуки та запитання, протиставлення, епітропа, оксиморон, парадокс, степенування).

Відповідно, уточнення та вказівка забезпечуються лексичними засобами (частки, допоміжні дієслова, займенники). Мовознавці, які торкаються питань

розгляду емпізи, доповнюють тлумачення терміну. Н. В. Денисенко досліджує відтворення емпізи в англо-українських художніх перекладах, розмежовуючи такі поняття як експресивність та емпітичність.

Експресивність є суб'єкто-орієнтованою, оскільки передає підвищений емоційний стан самого мовця, в той час як емпіза – об'єкто-орієтована, вона підсилює виразність речення або його окремої частини

1.2. Засоби творення емпізи в китайській мові

Призначення емпізи, яка китайською називається 着重 *zhuozhong*, полягає, таким чином, у тому, щоб логічно підкреслити, емоційно забарвити той чи інший член речення, ту чи іншу частину складної синтаксичної одиниці. При цьому змістовий і емотивний моменти, інтелектуальний і афективний аспекти даного явища знаходяться в єдності, тісно переплітаючись між собою.

Китайська мова має широкі можливості, багаті синтаксичними ресурсами для реалізації актуального членування висловлювання. Основними засобами емоційно-змістового виділення компонентів синтаксичних структур є інтонація (语调 *yudiao*), інверсія (倒装 *daozhuang*), а також підсилювальні, обмежувальні та фразові частки (语气词 *yuci*). В китайському стилістичному синтаксисі виділяється емпіза членів простого речення, емпіза частин ускладненого речення, емпіза частин складного речення.

Одним із засобів стилістичного синтаксису в китайській мові є синтаксичні структури з емоційно-оцінним значенням. До них відносяться деякі побудови, які, висловлюючи логіко-сміслові відносини, передають також додаткові емоційно-оцінні значення. Конкретними носіями цих значень служать сполучники і спеціальні слова (спеціальні лексичні елементи).

Названі засоби, поєднуючись між собою або ж зі словами інших класів (займенники, прислівники, сполучникові частки), утворюють в процесі узагальнення і типізації стійкі синтаксичні структури. Синтаксичні структури з емоційнооцінним значенням представлені в китайській мові головним чином

складнопідрядними реченнями: що виражають умовні відносини, що виражають відношення відмінностей.

Прийомом стилістичного синтаксису сучасної китайської мови, що підвищує експресивні якості мови та дозволяє надати мові більшої виразності, є переосмислення значення синтаксичних структур. Переосмислення синтаксичної структури означає вживання будь-якої синтаксичної побудови не в прямому, а в іншому, переносному значенні.

Семантичну трансформацію переосмислення, або смислового перетворення можна спостерігати в китайській мові на прикладі двох стилістичних фігур. Перша фігура – це риторичне питання (反问 fanwen), друга - подвійне заперечення (双重否定 shuangchong fouding).

До числа основних композиційних прийомів організації синтаксичних структур в китайській мові відносяться: антитеза (对照 duizhao), паралелізм (парна побудова(对仗 duizhang) та послідовна побудова (排迭 paidie)), послідовне повторення (反复 fanfu), підхоплення (顶针 ding zhen), градація (层递 céngdi), еліпс (省略 shěnglüè), асиндетон (连词省略 liáncí shěnglüè), анаколуп (не має термінологічної відповідності в стилістиці китайської мови).

Емфаза у мовознавстві це підкреслення емоцій і експресії, вибір інтонації, підкреслення; емоційна експресія, можливість надавати думкам особливої яскравості, змінюючи інтонаційний малюнок шляхом підвищення або пониження тембру голосу, підкреслення та подовження різноманітних риторичних фігур, повторення, використання імперативів чи зворотів перевертання неправильних слів, відхилення від нейтрального порядку, а також посилення спеціальних слів і конструкцій.

Наголос властивий емоційно забарвленій мові не лише усній, а й письмовій, виявляється в художньому, розмовному та публіцистичному стилях мовлення.

Емфатичні структури сприймаються природно, якщо їх розміщувати поруч із нейтральними структурами. У будь-якому разі вони вважаються не відхиленням від норми чи її порушенням, а природним явищем емоційно забарвленої мови. Емфатична структура може як підкреслити кожен окремий член речення, так і надати емоційного забарвлення всьому реченню.

2.1 Особливості мови китайських ЗМІ

журналістика в Китаї увібрала в себе різні традиції та етичні системи, які продовжують впливати на сучасну професійну практику. Крім того, варто зазначити, що конфуціанство відіграло важливу роль у натхненні роботи та цілей китайських журналістів з кінця 1800-х років, а після Руху 4 травня 1919 року ідеологія стала фундаментальною складовою інформації.

Також висунута ідея про те, що медіа мають бути «горлом і язиком» (houshe 喉舌) Комуністичної партії Китаю сильно вплинула на професійну практику з моменту заснування Китайської Народної Республіки, в той час як процес комерціалізації після 1978 року додав ще один набір напруженості та викликів у роботі журналістів.

Тим не менш, перша офіційна журналістська програма в Китаї була створена американськими посланцями з Університету Міссурі в 1920 році. Таким чином, коли ця галузь стала академічною, журналістські концепції та етика, що викладалися в Китаї, мали багато спільного з тими, що викладалися в американських школах журналістики (Zhao J. 2008, 126; Weston 2010, 332-334).

Саме тому, сьогодні європейські та англо-американські принципи журналістики все ще залишаються найактуальнішими з точки зору теоретичного визначення жанрів китайської журналістики.

Щодо жанру новинного репортажу, то його можна визначити за двома основними принципами: «принципом правдивості» (zhenshi xing yuanze 真实性原则) і «принципом об'єктивності» (keguan xing yuanze 客观性原则). Перший принцип означає, що «факти є джерелом для новинного репортажу та правдивість репортажу вимагає точного відтворення справжнього забарвлення новинної події (Хуе і Чжан 2013а, 42-43).

Тоді як другий принцип стверджує, що новинний репортаж складається з «висвітлення події в правдивій, збалансованій, справедливій чином, без прямого та відкритого вираження особистої упередженості та думок автора» (Хуе and Zhang 2013а, 75).

Інші автори додають до жанру репортажу інші атрибути: «справедливість» (gongzheng xing 公正性), «своєчасність» (shixiao xing 时效性), «читабельність» (kedu xing 可读性) та «інші соціальні концепції» (qita shehui linian 其他社会理念).

«Справедливість» вважається відповіддю на очікування читачів, що журналісти «діють професійно, коли вони повідомляють, пишуть і редагують» і «переслідують новини, маючи на увазі загальний інтерес». Справедливість також описується своєю протилежністю: несправедлива журналістика означає висвітлення фактів які є «неправильними, неповними, частковими, поверхневими, без інтерпретації, без підґрунтя та деконтекстуалізованими» (Zhang 2014, 9).

Крім того, варто зазначити і про мовної особливості китайських медіатекстів, де широко використовується суспільно-політична лексика, а також термінологія на позначення понять політики, економіки, медицини моралі, етики, культури тощо. Наприклад, політичні терміни: 经济全球化 (економічна глобалізація), 创新能力 (інноваційний потенціал), 政治共识 (політичний консенсус), 和平共处五项原则 (П'ять принципів мирного співіснування (Панкасіла)), 双边关系 (двосторонні відносини); економічні терміни: 商品经济 (комерційна ферма), 生产力 (продуктивні сили), 按劳分配 (розподіл за працею).

Лексичним засобам медіатекстів притаманні експресія, емоційність, заклик до дії. Медіатекст активно використовує виражальні засоби, які застосовуються в художній літературі. З точки зору лексики, це використання алегорії, порівнянь, епітетів, метафор та інших образних засобів.

Хорошим прикладом є стаття «Розмова про молодий Китай». Автор статті Лян Цічао висловив думку, що коли молодь сильна, то сильний і Китай, і висловив свою любов до Батьківщини. У статті автор використовує метафору, наприклад, 老年人如夕照, 少年人如朝阳; 老年人如瘠牛, 少年人如乳虎; 老年人如僧, 少年人如侠 (Старі – як захід сонця, молоді – як ранкове сонце; старі

– як старі бики, а молоді – як молоді тигри; старі – як монахи, а молоді – як лицарі) [7].

Автор може використовувати розмовні та прості слова і словосполучення, фразеологізми. Мао Цзедун використовував розмовну лексику та класичні ієрогліфи у статті «Прощавай, Стюарте», наприклад, 鸟兽散 (розсіюватися в повному безладі (як птахи і тварини)) 民不畏死 (люди не бояться смерті), 嗟来之食 (їжа пропонується зневажливим тоном) 太公钓鱼、愿者上钩 (Тайган забирає рибу, а той, хто хоче, йде до вудки. Вудка Тайгуна ловить того, хто добровільно хоче бути спійманим) тощо. [8].

Лексико-семантичний аналіз китайських медіатекстів показав, що поряд з лексичними особливостями, китайській мові притаманні ще особливості, що пов'язані з культурно-історичними особливостями розвитку країни та особливостями писемності. До таких можна віднести:

– прагнення частіше вдаватися до пояснень у тексті, скорочувати вживання лексичних засобів, незрозумілих читачеві. Наприклад, 𤝵 (гніватися), 𤝵 (чорний, товстий), тощо. У китайській мові всього близько 100 000 ієрогліфів. Але тільки близько п'яти тисяч ієрогліфів найчастіше використовуються в сучасній лексиці. Оскільки в китайській мові також багато маловживаних слів. Тому використання цих рідкісних ієрогліфів може викликати непорозуміння у більшості читачів.

– тенденція – частіше використовувати байхуа (офіційна система запису сучасної розмовної китайської мови), рідше – веньянь (або «класична китайська» письмова мова, що використовувалася в Китаї до початку 20 століття).

– тенденція до зменшення абстрактності – переважне використання конкретних, а не абстрактних іменників. Наприклад, сучасних китайських газетних та публіцистичних матеріалах часто використовуються власні імена та географічні назви. Іноді перерахування кількох власних назв може підкреслити важливість події. Наприклад, у статті 撸起袖子加油干 - 31 个省市区落实中央

要求扎实行动 (Наполегливо працювати – населення 31 провінції, керуючись принципами ЦК КПК, рухається вперед») перераховано 31 одиницю адміністративного поділу Китайської Народної Республіки. Така вражаюча кількість власних імен та географічних назв вказує на завдання підкреслити важливу роль кожної провінції в реалізації завдань партії. Часте використання власних назв у медіатекстах неминуче.

– Використання фраз із трьох-чотирьох морфем-ієрогліфів також є важливою лексичною особливістю газетно-публіцистичного стилю китайських ЗМІ є також використання словосполучень з трьох-чотирьох морфем-ієрогліфів. Такі словосполучення не є усталеними і не вживаються в повсякденному мовленні та художніх текстах. За допомогою них досягається стислість складу, образність, агітаційна інтонація. Мета використання таких фраз – пропаганда, переконання, заклик.

Отже, китайський медіа дискурс має свої особливості, що полягає насамперед у політичному контролі з боку правлячої партії та наявності певних мовних штампів.

2.2. Емфаза у мові китайських ЗМІ: способи вираження

Так, досить часто в публікаціях можна зустріти риторичні запитання, з метою залучити читача до своєї рідної співпраці та наштовхнути їх на власні роздуми. На приклад:

- “然而，这些耗巨资建设的图书馆会不会成为“摆设”，成为地方政府的形象工程，如何提高利用率呢？ – «Проте чи не стануть ці бібліотеки, у які вкладено величезні кошти, лише “декорацією”, плановим об’єктом місцевих органів влади? Яким чином сприяти підвищенню їхньої рентабельності?»
- 毛泽东在《论十大关系》中开宗明义地指出：“最近苏联方面暴露了他们在建设社会主义过程中的一些缺点和错误，他们走过的弯路

- ，你还想走？ – «Мао Цзедун чітко вказав у «Про десять основних відносин»: «Нещодавно Радянський Союз виявив деякі недоліки та помилки в процесі побудови соціалізму. Ви все ще хочете піти обхідними шляхами, якими вони пішли?» [28]
- 毛泽东在一次调查会上对有关部门的同志说：“你们为什么对一长制那么有兴趣？党委领导就不好？ – «Мао Цзедун сказав товаришам з відповідних відомств на нараді: «Чому ви так зацікавлені в одноланковій системі? Хіба партійне керівництво погане?»[28]
 - 他说：“那个十大关系怎么出来的呢？ – «Він запитав: «Як з'явилася ця «Десятка відносин?» [27]
 - 如果没有那些人谈话，那个十大关系怎么会形成呢？ – «Як з'явилася ця десятка стосунків, якщо ці люди не розмовляли?» [27]
 - 大队学雷锋的最高追求是什么？”有记者问道。 – «Що є найвищим прагненням Бригади вчитися у Лей Фенга?» [27]
 - 如果你是一滴水，你是否滋润了一寸土地？如果你是一线阳光，你是否照亮了一分黑暗？如果你是一颗粮食，你是否哺育了有用的生命？1958年，雷锋在望城团山湖农场劳动期间深情写下了“七问”。 – «Якщо ти крапля води, чи живиш ти дюйм землі? Якщо ви промінь сонця, чи висвітлили ви хвилину темряви? Якщо ти зернятко, чи живиш ти корисне життя? У 1958 році Лей Фенг написав «Сім запитань» під час роботи на фермі Ванченг Туаншаньху» [27]
 - 秉承“雷锋七问”的精神内涵，结合日常生活、训练、备勤，望城区消防救援大队也向队员发问：如果严寒酷暑挑战训练极限，你是否能够咬紧牙关、坚持到底？ – «Дотримуючись духовного змісту

«Семи запитань Лей Фенга» у поєднанні з повсякденним життям, тренуваннями та підготовкою, пожежно-рятувальна бригада району Ванченг також запитала своїх членів: якщо холод і спека кинуть виклик межах тренувань, чи зможете ви зціпити зуби і наполегливо йти до кінця?» [28]

- 如果全家团聚接到归队命令，你是否能够割舍亲情、召之即来？如果灾情需要遂行多样任务，你是否能够全能出击、战无不胜？ – «Якщо ви отримали наказ повернутися до бригади, чи зможете ви покинути сім'ю, приїхати за викликом? Якщо стихійне лихо вимагатиме від вас виконання різноманітних завдань, чи зможете ви викластися на повну і бути непереможним?» [27]
- 哪个停车场靠得最近？空余车位还剩多少？ – ««Яка автостоянка найближча? Скільки вільних місць для паркування залишилося?»» [27]
- 在推广“先离场后付费”的过程中，也曾遇到一些问题：以商业综合体为代表的社会停车场大多有优惠政策，如何将停车福利与无锡智慧停车管理平台中的计费模块相融合？ – «Як поєднати переваги паркування з модулем білінгу в Wuxi Smart Parking Management Platform? Fusion?»[28]
- 今年，独联体国家之间的贸易额稳步增长，今年前 10 个月同比增长 2%，达到 837 亿美元。 – «Обсяг торгівлі країн СНД цього року стабільно зростає, за даними за перші 10 місяців, обсяг торгівлі країн СНД зріс на 2% у річному обчисленні до 83,7 млрд доларів США»[28]
- 打赢了人类历史上规模最大的脱贫攻坚战，历史性地解决了绝对贫困问题，提前10年实现《联合国2030年可持续发展议程》减贫目，如期全面建成小康社会 – «вона виграла найбільшу боротьбу з

бідністю в історії людства та історично вирішила проблему абсолютної бідності, досягти цілей щодо скорочення бідності, визначених Порядком денним ООН у сфері сталого розвитку на період до 2030 року, на 10 років раніше запланованого терміну та побудувати помірно процвітаюче суспільство в усіх відношеннях, як це було заплановано»[26]

Як видно із поданих прикладів, риторичні запитання в китайському мас медійному дискурсі зустрічаються у статтях на різну тематику – політична, культурна, суспільна тощо та справді змушують читача задуматись над певною проблемою. Крім того, за рахунок використання риторичних питань створюється ілюзія своєрідного діалогу між автором та читачем.

Такі питання вони не потребують відповіді, проте читач може сам її озвучити для себе, умовно висловлюючи свою точку зору на питання чи проблему, що була розкрита у журналістському матеріалі.

Традиційно для китайської журналістики автор наводить цитату фахівця як авторитетне джерело серед широкого загалу, що неодмінно справить вплив на громадську думку ще й у силу піднесеного тону, який апелює до емоційного стану аудиторії читачів: “俄罗斯核能公司总裁基里延科认为，安全问题始终是发展核能的首要问题，必须加快新技术研究，设计出核反应堆的“自动销毁”功能，以进一步提高核电站的安全性。此外，提升国际核能组织的作用和职能以及加强各国核能信息的透明性对确保安全有着重要意义。 – «На думку директора однієї з російських атомних компаній, вирішення проблеми безпеки атомної енергетики є першочерговим у процесі його розвитку. Слід прискорити нові технічні дослідження, спроектувати функцію самознищення атомних реакторів і, таким чином, сприяти прогресу та покращенню безпеки атомних станцій. Більше того, підвищення ролі й значення міжнародних атомних організацій, підтримка прозорості інформації щодо атомної ситуації в кожній країні мають ключове значення щодо гарантії безпеки».

Наступним прикладом використання мовних засобів експресії є стаття Ван Дачжао «Зберегти традицію», де автор публікації звертається до актуальної

для сучасного Китаю проблеми розумного поєднання сучасних тенденцій розвитку та набутих віками традицій. Журналіст пише напередодні проведення у Пекіні Олімпійських ігор 2008 року.

Зважаючи на усю відповідальність, що постала перед китайським народом, аналізує, яким видаватиметься Китай чисельним іноземним гостям. Цікавим є те, що на відміну від аналітичних та інформаційних жанрів, у рамках нарису авторське «я» подано у 2-ій формі однини, що передає пряму адресність автора до реципієнта, апелює безпосередньо до нього: 体育与旅游联手，早不是新鲜事，更是奥运经济的主要内容。2008年外国旅人来到北京，参与奥运会，图的就是时尚与传统兼得。 – «Спорт і туризм ідуть пліч-о-пліч. На Олімпійських іграх цей добре відомий факт набуває ще й важливого економічного змісту. У 2008 році іноземні гості приїздять до Пекіну, аби стати учасниками спортивних змагань. Перед нами ж стоїть завдання поєднати тенденції сучасності та традиції доброго минулого».

Виразні картини та живе образне слово – невід’ємний атрибут тексту художньо-публіцистичного жанру, що є свідченням добору автором яскравих мовних засобів (епітетів, редуплікованих рахівних слів для образного відтворення картини), його естетичних уподобань, індивідуальної актуалізації дійсності, що постає у рамках публікації, створюючи для читача зорову картину подій, невід’ємним атрибутом якої виступають реалії: 看不够的名胜，逛不完的老字号，遛不尽的胡同，老北京是历史上一座文化名城。添上一处处拔地而起的楼宇大厦和奥林匹克运动场馆，一条条宽阔的大马路和盘绕的立交桥，新北京未来仍然是一座文化内函。 – «Пекін – визначне місто культурних надбань, тому навряд комусь під силу побачити усі незліченні історичні місця, відвідати усі традиційні китайські крамниці лаодзихао, пройтись поміж чисельних хутунів. Один за одним постають будинки-хмарочоси, олімпійські стадіони, широчезні проспекти, звивисті автомобільні мости. Нехай Пекін і став новим, але в майбутньому, як і раніше, залишатиметься осередком культури».

Так, журналіст використовує художньо-обраний метод «перетворення» об'єктивної реальності: авторська фантазія та вигадка надають свободу творенню художнього образу. Обраним жанром для написання продиктоване використання експресивних мовних засобів, деталізації, умовності зображуваного.

Авторське «я» у формі 2-ої особи однини не лише акумулює увагу читацької аудиторії, однак вказує на адресність, а отже його прямий вплив: 年月的奥运盛会将北京推进到一个历史的新起点。北京在建设过去没有的东西，也在保护已有的好东西，特别是作为城市标志的历史文化遗产。认识到成功举办一届奥运会可以留下宝贵的精神，物质财富，就应该对已经存在的那么多文化遗产格外珍视 – «Масштабне проведення Олімпійських ігор підводить Пекін до нового етапу в історії. Культурним та історичним надбанням міста стане те, що створили сьогодні поряд із тим, що берегли до тепер. Успішне проведення перших на теренах Китаю Олімпійських ігор залишить після себе дух свята та матеріальні здобутки. Саме тому ми повинні цінувати передану у спадок культурну спадщину ще більше».

Крім того, варто зазначити і про такий засіб емпізи як використання неологізмів, що стали досить розповсюдженим явищем в китайських онлайн виданнях. Особливо багато сучасних новотворів додалось в китайську мову із початком пандемії коронавірусу та сьогодні вони активно зустрічаються на шпальтах газет та в газетному матеріалі.

2.2. Функції емпізи в мові китайських ЗМІ

Співвіднесення експресивної функції мови з прагматичною розглядається як напрям комунікативного матеріалу на психіку та сприйняття людини. Саме тому, використовуючи засоби мовної експресії в китайських Інтернет-виданнях автори статей розраховують на те, що матеріал вплине на читачів та вони запитають лише ту інформацію, яка потрібна.

У зв'язку з цим, на прикладі виступу дипломатів, що опубліковані у китайських ЗМІ можна простежити здійснення прагматичної функції, що полягає у переконанні фактів.

Так, на прикладі одної з дипломатичних промов, можна побачити, що дипломат акцентує увагу на час, що вже відбувся коли 乌克兰危机全面爆发 «українська криза в самому розпалі». Таким чином, дискурсивними засобами демонструється незмінність бачення китайською стороною подій в Україні, деакцентується не лише факт агресії з боку рф, а й взагалі залученість російської сторони до подій, про які йдеться.

Відсутність згадування рф сприяє формуванню у реципієнтів враження, що саме Україна є єдиним учасником кризи, тому саме від України залежить її розв'язання, саме небажання України йти на поступки заважає швидкому виходу з кризи, в якому зацікавлені всі інші держави.

Далі наголошується, що 国际社会在为冲突扩大化、长期化的前景深感担忧的同时, 也需要冷静思考如何才能让战火尽快停熄, 如何才能在乌克兰和欧洲实现长治久安 «Хоча міжнародне співтовариство глибоко стурбоване перспективою розширення і затяжного конфлікту, воно також має спокійно подумати про те, як можна швидше досягти припинення вогню і як домогтися довгострокового миру і безпеки в Україні та Європі».

На нашу думку, у цій фразі представник Китаю фактично визнає, що його країну не влаштовує саме потенційне розширення конфлікту, а не сам факт російської агресії, що спричинила загибель десятків тисяч українців.

Натомість, розв'язання конфлікту Китай бачить як припинення вогню, а не звільнення України від військ агресора, що станом на зараз відповідає інтересам рф, оскільки потенційно дозволяє зберегти контроль над окупованими територіями України.

Встановлений таким чином мир називається довготривалим, але не згадується про відновлення справедливості. На цьому вступна частина промови завершується. Основна частина починається прямо висловленим повідомленням про те, що того ж дня Китай оприлюднив 关于政治解决乌克兰

危机的立场文件 «Позиційний документ щодо політичного врегулювання української кризи». Зазначений документ наявний у відкритому доступі, його зміст детально проаналізований українськими та іноземними китаєзнавцями, дослідниками міжнародних відносин, політологами, практикуючими дипломатами та іншими фахівцями.

Натомість, китайський дипломат, реалізуючи дискурсивну мету формування позитивного іміджу КНР як відповідальної держави, наголошує, що 我们始终立足是非曲直, 恪守客观公正 «Ми завжди [у своїх діях та рішеннях] виходимо із суті проблеми, суворо дотримуємося об'єктивності та справедливості». Вживається особлива дискурсивна формула з позитивною конотацією 恪守 «суворо дотримуватись» замість широковживаного нейтрального 遵守 «дотримуватись» разом з такими позитивними характеристиками, як 客观 «об'єктивний» та 公正 «справедливий».

Таким чином досягається маніпулятивний ефект: оскільки Китай завжди об'єктивний і неупереджений, то у цьому конкретному питанні позиція КНР теж є такою. Далі зазначається, що Китай готовий 继续 «продовжувати» 发挥负责任、建设性的作用 «відіграти відповідальну та конструктивну роль» 为缓和局势、化解危机 «заради деескалації ситуації та розв'язання кризи».

Ця фраза має на меті додатково акцентувати на тому, що Китай і раніше відігравав конструктивну роль і надалі прагне це робити, намагаючись таким чином запобігти виникненню у реципієнта думки про причини зволікання з викладенням власної позиції. Далі Тимчасовий повірений КНР в ООН зазначає, що хотів би наголосити на декількох аспектах. З подальшого тексту промови бачимо, що таких пунктів шість.

Мовець прямо виділяє кожен з них, позначаючи на початку дискурсивними маркерами, що являють собою порядкові числівники: починаючи з 第一 «по-перше» і закінчуючи, відповідно, 第六 «по-шосте». Таке чітке ієрархічне структурування позицій є досить притаманним китайському

дипломатичному дискурсу, як і китайськомовним документам та промовам найрізноманітнішої тематики.

При чому, на відміну від притаманного україномовному реципієнту сприйняттю такої структури як поділу або на головне і другорядне, або вказання на певну логічну чи хронологічну послідовність, у китайськомовному дискурсі, особливо в публічних промовах та інших текстах, реципієнтами яких є широка аудиторія, виділення окремих тез за допомогою числівників здійснюється насамперед для чіткого структурування відповідних думок, тез чи аргументів.

Дійсно ж більш важливі, на думку автора дискурсу, тези оформлюються прямими їх характеристиками, як основних (主要), важливих (重要), ключових (关键), найважливіших (最重要) тощо. Перший абзац основної частини промови, початок якого оформлений дискурсивним маркером 第一 «поперше», за своїм змістом перегукується з першим пунктом вищезгаданого «Позиційного документа щодо політичного врегулювання української кризи».

Китайський дипломат наголошує, що у разі 处理和解决国际争端 «розв'язання міжнародних суперечок» необхідно 遵循公认的国际法, 包括联合国宪章的宗旨和原则 «дотримуватись норм міжнародного права, включаючи принципи та цілі Статуту ООН», після чого додає, що 各国主权、独立和领土完整都应得到切实保障 «суверенітет, незалежність і територіальна цілісність усіх держав має гарантуватися».

Зазначений фрагмент дискурсу, на наш погляд, має на меті утвердження позитивного іміджу Китаю як держави, яка виступає за дотримання норм міжнародного права та необхідність забезпечення суверенітету та територіальної цілісності усіх держав, зокрема й України, таким чином відкидаючи можливі звинувачення на свою адресу.

Зокрема, представник КНР зазначає, що 强化甚至扩张军事集团只会损害地区安全, 更带不来和平 «Зміцнення і навіть розширення військових блоків лише підірве регіональну безпеку, а не принесе мир.». Наступною фразою 俄罗

斯、乌克兰和欧洲各国都是搬不走的邻居 «росія, Україна та країни Європи є і завжди будуть сусідами» китайський дипломат намагається дискурсивно виключити свого ключового опонента США з контексту ситуації як такого, кого це не стосується, натякаючи на наявність у американської сторони корисливих інтересів та необхідність для РФ, України та європейських країн шукати компроміс без залучення США.

Інші ж держави, за словами дипломата, **要以最大的紧迫感劝和促谈, 努力为重启谈判创造条件, 提供平台** «Мають докласти максимум зусиль для сприяння миру та переговорам, активно створювати умови та надати платформу для відновлення переговорів».

Таким чином у роботі можна побачити, що вираження емоційності виконують такі функції як інформативну та прагматичну.

Висновки до другого розділу

Лексичним засобам медіатекстів притаманні експресія, емоційність, заклик до дії. Медіатекст активно використовує виражальні засоби, які застосовуються в художній літературі. З точки зору лексики, це використання алегорії, порівнянь, епітетів, метафор та інших образних засобів.

Риторичні запитання в китайському мас медійному дискурсі зустрічаються у статтях на різну тематику – політична, культурна, суспільна тощо та справді змушують читача задуматись над певною проблемою. Крім того, за рахунок використання риторичних питань створюється ілюзія своєрідного діалогу між автором та читачем.

Такі питання вони не потребують відповіді, проте читач може сам її озвучити для себе, умовно висловлюючи свою точку зору на питання чи проблему, що була розкрита у журналістському матеріалі.

ВИСНОВКИ

Розглянувши питання дослідженні засобів та способів вираження емпізи в китайських онлайн виданнях можна зробити висновок, що прийом створення емпітичної інтонації є основною характеристикою поетичної мови, менш поширений у прозі.

Такі техніки часто призначені для розпізнавання розмовної мови на слух. Отже, до засобів наголосу належать інтонація, зниження та підвищення голосу, ритм мови, паузи, а також ритм, повтор, морфологія мовлення тощо. Техніка публічних виступів. У письмовій мові наголос ставиться на розділові знаки.

Виразні картини та живе образне слово – невід’ємний атрибут тексту художньо-публіцистичного жанру, що є свідченням добору автором яскравих мовних засобів (епітетів, редукованих рахівних слів для образного відтворення картини), його естетичних уподобань, індивідуальної актуалізації дійсності, що постає у рамках публікації, створюючи для читача зорову картину подій, невід’ємним атрибутом якої виступають реалії.

. Медіатекст активно використовує виразні засоби, які застосовуються в художній літературі. З точки зору лексики, це використання алегорії, порівнянь, епітетів, метафор та інших образних засобів.

Лексико-семантичний аналіз китайських медіатекстів показав, що поряд з лексичними особливостями, китайській мові притаманні ще особливості, що пов’язані з культурно-історичними особливостями розвитку країни та особливостями писемності.

Риторичні запитання в китайському мас медійному дискурсі зустрічаються у статтях на різну тематику – політична, культурна, суспільна тощо та справді змушують читача задуматись над певною проблемою. Крім

того, за рахунок використання риторичних питань створюється ілюзія своєрідного діалогу між автором та читачем.

Такі питання вони не потребують відповіді, проте читач може сам її озвучити для себе, умовно висловлюючи свою точку зору на питання чи проблему, що була розкрита у журналістському матеріалі.

АНОТАЦІЯ

У науковій роботі проаналізовано визначення мовної одиниці як «емфаза» та визначено її особливості вираження в китайській мові. Оскільки китайська мова з кожним роком стає все більш популярною, зростає кількість людей, зацікавлених у її вивченні, а лексика китайської мови є складною для вивчення, то є цікавою та актуальною темою для дослідження.

У китайській мові емпфаза зустрічається не лише у художній, а й публіцистичних текстах, таких як наприклад, онлайн-видання.

Тому, спираючись на наукові дослідження та словникові матеріали, автор визначив особливості мови китайських ЗМІ та звернув увагу на мовне явище «емфази».

Потім було досліджено її функції у публіцистичних текстах.

Ключові слова: лексика, емпфаза, функції, мовознавство, лінгвістика, лексика, онлайн-медіа.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Богацький П. Мала літературна енциклопедія. Sydney, Australia, 2002. 244 с.
2. Ганич Д. І. Словник лінгвістичних термінів. К. : Вища школа, 1985. 360 с.
3. Денисенко Н. В. Відтворення емфази в англо-українських художніх перекладах: автореф. дис... канд. філол. наук / Н. В. Денисенко. Київ : Б.в., 2011. 20 с.
4. Загнітко А. П. Теорія сучасного синтаксису: монографія. Донецьк : Дон НУ, 2007. 294 с.
5. Іващенко В. Матеріали до Словника-мінімуму основних термінопонять концептуальної семантики. Лексикографічний бюлетень: зб. наук. пр. К. : Ін-т української мови НАН України, 2006. Вип. 14. С. 148–162.
6. Ковалів Ю. І. Літературознавча енциклопедія. Київ : Видавничий центр «Академія», 2007. Том 1. 608 с.
7. Літературознавчий словник-довідник. Київ : Вид. центр «Академія», 2007. 752 с.
8. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.
9. Стилiстичні синтаксичні засоби в емотивному дискурсі. Вісник Харківського національного ун-ту ім. В. Н.Каразіна. 2004. № 636. С. 61–65.
10. Українська літературна енциклопедія. Том 2. Київ : Українська радянська енциклопедія. 1990. 576 с.
11. Чабаненко В. А. Мовна експресія та актуальні питання української лінгвостилістики: автореф. дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.02 «Укр. мова» / В. А. Чабаненко. Запоріжжя, 1983. 37 с.

12. Чабаненко В. А. Основы мовної експресії / В. А. Чабаненко. З. : ЗДУ, 1984. 167 с.
13. Journalism in Korea: A Short History of the Korean Press. In-Whan Oh and George Won
14. Kim Young Seok. (1988) Ideophones in Korean: A Nonlinear Analysis by Yong-Sok Kim.
15. Liang, Q. (1989). Conversation about young China. Biningshi hedi, Beijing, Book Company Zhonghua. (In Chinese.)
16. Linguistics in the Morning Silence/Linguistics Society of Korea. - Seoul: Hanshin Publishing House.
17. Mao, Z. (1966). Goodbye, Stuart. Mao Zedong's select works. Beijing, People's Publishing House
18. Martin S.E. (2005) Phonetic symbolism in Korean. S.E. Martin/American Studies in Altaic Linguistics / ed. N. Poppe. Bloomington: Indiana University Press
19. Science and Education a New Dimension. Philology. 2016. IV (21). С. 72–75.
20. 先离场后付费，无锡打造全城停车“一张网” – URL : <http://theory.people.com.cn/n1/2021/0707/c40531-32150775.html> (дата звернення: 22.05.2024)
21. 关于政治解决乌克兰危机的中国立场. URL: <https://www.mfa.gov.cn> (дата звернення: 22.05.2024)
22. 办得好 | 福建多地积极解决企业账款拖欠问题 缓解民企压力 – URL : <http://fj.people.com.cn/n2/2023/1227/c181466-40693250.html> (дата звернення: 22.05.2024)
23. 办得好 | 福建多地积极解决企业账款拖欠问题 缓解民企压力. – URL : <http://fj.people.com.cn/n2/2023/1227/c181466-40693250.html> (дата звернення: 22.05.2024)
24. 壮观！河南伏羲山现5公里峡谷冰瀑群. – URL : <http://henan.people.com.cn/n2/2023/1227/c351638-40693661.html> (дата звернення: 22.05.2024)

25. 戴兵临时代办在安理会乌克兰问题公开会的发言 URL: http://un.china-mission.gov.cn/hyyfy/202302/t20230225_11031420.htm (дата звернення: 22.05.2024)
26. 王毅阐述中方对当前乌克兰问题的五点立场, URL: https://www.mfa.gov.cn/web/wjzbzd/202202/t20220226_10645790.shtml (дата звернення: 22.05.2024)
27. 运用普遍联系观点阐述社会主义建设规律的典范”——读毛泽东《论十大关系》. — URL : <http://theory.people.com.cn/n1/2021/0707/c40531-32150775.html> (дата звернення: 22.05.2024)
28. 追梦火焰蓝 守护万家灯火|雷锋家乡消防兵 雷锋精神代代传. — URL : <http://hn.people.com.cn/n2/2023/1227/c336521-40693798.html> (дата звернення: 22.05.2024)